

ታምሞ ከመግቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ

የኢትዮጵያ 4ኛው ምርጫ የሚከናወንበት ብዙም አልቀረውም። በምርጫው አሸናፊዎች ለመሆን ብዙ የፖለቲካ ድርጅቶች ድርሻቸውን ይብዛም ይነስም ጥሩም ይሁን መጥፎ አቅጣጫዎች በመከተል የቻሉትን በመዘጋጀት መመረጥ ይገባናል እያሉ እንደቆዩም እንዳሉም በተግባር እያየነው ቆይተናል። ድርጅቶቹ ቢመረጡምን መስራት እንደሚችሉና አቅጣጫቸው ኢትዮጵያን የት እንደሚያደርሳት ከሞላ ጎደል ለሚመርጣቸው ህዝብ ለማስተዋወቅ ዓቅማቸውን የፈቀደው ሲደክሙ ቆይተዋል።

በብዙ መስፈርቶች ተመራጭዎችን መመዘን የሚያስችል ግንዛቤ ለማግኘት እንድንችል ዘንድ የተለያዩ አጋጣሚዎች ስንከታተል ቆይተናል። የየበኩላችን ግምት እንደወሰድንም እርግጠኛ ነኝ። ከዚህ በመነሳት እኔም በተወዳዳሪዎች የበኩሌን ያገኘሁትን ግንዛቤ ለመግለፅ ያህል ነው እንድፅፍ ያስገደደኝ።

ሁላችን ስለ ምርጫው የመሰለንን ነገር በነፃ የመግለፅ መብት ብቻ ሳይሆን ግዴታም ያለብን ይመስለኛል። ኢትዮጵያ የመጠበቅ ሐላፊነት ለግለሰቦች ወይም ለመንግስት የተሰጠ ሐላፊነት ብቻ አይመስለኝም። ኢትዮጵያን የመጠበቅ ሐላፊነት ለማንኛው ኢትዮጵያዊ የሚመለከት ነገር ነው። ሐላፊነታችን ባንወጣ በታሪክ መወቀሳችን የግድ ይሆናል። ስለዚህ ከግለሰብ እስከ በተደራጀ መልኩ መስራት የሚገባን መስራት ይኖርብናል። የትም ብንኖር ኢትዮጵያ የመጠበቅ ግዴታ አለብን። ከዚህ በመነሳት ላለፉት ወራት የቻልኩትን ያህል ለማለት በተደጋጋሚ እየጻፍኩኝ ቆይቻለሁ። ግዴታየ ስለ ሆነ። ያንን ግዴታ ለመወጣት ደግሞ ሁላችን ከመንግስት ጋራ መስራት የለብንም። ስለዚህ ሁላችን ግዴታችንና ሐላፊነታችን እንድንወጣ ኢትዮጵያዊነታችን ያስገደደናል።

የፊታችን ምርጫ አስመልክቶ በኢህአዴግና ተቃዋሚ ድርጅቶች በቀረቡት የመከራከርያ አጀንዳዎች አስመልክቶ የመሰለኝ ያህል ያገኘሁት ግንዛቤ ስፅፍ ቆይቻለሁ። ዛሬ ክርክሮቹን አስመልክቶ ብዙ የምለው ነገር አይኖረኝም። ትንሽ ነገር በማንሳት ግን ወደ የክርክሮች አጀንዳዎች ጎራ ማለቴ አይቀርም። የዛሬ ፅሁፌንም ምርጫውን አስመልክቶ የተፃፈ ስለሆነ።

በግብርና ፖሊሲ በነበረው ክርክር አቶ ልደቱ አያሌው ያሉትን ነገር በብዙ ድርጅቶችና ብዙ ግለሰቦች በተለያዩ አጋጣሚዎች የኢህአዴግ ደካማነት ይገልጻል በማለት የሚያነሱት የሰማሁት ነገር ቢኖር ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ለኢትዮጵያ ህዝብ በሚቀጥሉት ዓስር ዓመታት ምን ይመኛሉ? ተብሎ ሲጠየቁ “በቀን ሶሥት ጊዜ እንዲበላ” ብሎ ነበር። እንኳን በ10 ዓመታት እስከ አሁን በ18 ዓመታት ውስጥ ግን ያ ምኞት እውን አልሆነም። በማለት ሲወቅሱ ሲጠይቁና ተደምጠዋል።

ተቃዋሚ ድርጅቶች ምን ብሎ ስለ ጉዳዩ እንደ ተናገሩ መድገሙን ግዜ ማጥፋት ይሆናል። የበኩሌን ሐሳብ ግን ሳላስቀምጥ ማለፍ አልወድም። ጠቅላይ ሚኒስትር ያ ምኞት ነበራቸው። በግልፅም የተናገሩት ነገር ነበር። ለምን ያ ነገር ተመኙ? ለምንስ ነበር ከ10 ዓመታት በታች ያልገመቱት? እንዴትስ 100 % ምኞታቸውን አልተሳካም? የሚለውን ጥያቄ ተገቢ መልስ ማግኘት ያለበት ጉዳይ ይመስለኛል።

አንድ መሪ ምኞት አስቀመጠ ማለት በትክክል የሚሆነውን አስቀመጠ ማለት አይደለም። ምኞት ማለት ሊሳካም ላይሳካም ይችላል ማለት ይመስለኛል። በጣም እርግጠኛ ነኝ ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ በሚቀጥሉት 10 ዓመታት 3 ግዜ በቀን ይመገባል አላለም። ተመኙለት እንጂ። አቶ ልደቱ አያሌውና ሌሎች በፓርቲ ሲደራጁ በተለይ በፓርቲ መሪነት ባሉበት ግዜ ጠቅላይ ሚኒስትር ለመሆን ፓርቲያቸው መንግስት እንዲሆን ያልተመኙበት ቀን የነበረ አይመስለኝም። ባለፈው ምርጫም አሁንም እናሸንፋለን ብለው በእርግጠኝነት ተናግረዋል። ከምኞት አለፍ ብለዋል። ባለፈው ምርጫ በእጃቸው ያለውን ነገር ማድረግ የሚችሉት ነገር ግን መፈፀም አቃታቸው። ኢህአዴግን ለማሸነፍ ከኢህአዴግ መብለጥ የሚችሉበት ነገር መፍጠር ይችላሉ። በ18 ዓመታት ግዜ ግን የፈጠሩት ድርጅት በምንም መልኩ ተስፋ የሚሰጥ ሆኖ አልታየም። በ18 ዓመታት ግን ጥንካሬ ሃገርን ለመምራት የሚያስችል ብቃት መገንባት ይቻል ነበር። ኢህአዴግ ከባዱን የ17 ዓመታት የትጥቅ ትግሉ እንኳን 18 ዓመታት አልፈጀበትም። በዛን 17 ዓመታት ውስጥ የኢትዮጵያ ህዝብ ከጎኑ በማሰለፍ ነበር ደርግን ያሸነፈው። ህዝብ ሐይል ነው። ህዝብን ለትጥቅ ትግል ማሰለፍ ካልተቻለ ደርግን ማሸነፍ አይቻልም ነበር። በዛ ክፉ የሞት የዕልቂት ግዜ ግን ኢህአዴግ የህዝብ ድጋፍ ማግኘት የቻለበትና በትጥቅ ትግሉ ማሰለፍ የቻለበት ቆንጆ ስራ ሰርተዋል። ተቃዋሚዎች ግን ሰላምዊ ሁኔታ ባለበት ውጥረትና ስጋቶች በሌለበት የፈለግከውን በፈለግከውን መንገድ ተደራጅተህ መንግስትን መቃወም በሚቻልበት ግዜ ህዝብን በጎናቸው የማሰለፍ ምንም ዓይነት ስራ መስራት አቃታቸዋል። ይህንን ማድረግ የሚችሉት ሳያደርጉ በመቅረታቸው ምኞታቸው አልተሳካም አልሆነላቸውም። ማድረግ የሚገባቸውን ትተው አስፈላጊ ባልሆነ ጉዳይ ግዜ ማባከን ላይ ይገኛሉ። የሚገርመው ነገር እኛ ምን ሰራን በ18 ዓመታት ውስጥ ብሎ መጠየቅ ሲገባቸው ኢህአዴግ በ18 ዓመታት ላደረገውን ነገር ይተቻሉ። እንዲህ ስያጋጥማቸው የትግራይ ሰዎች የሚሉት ነገር አለ። “አድጊ ያ ዘይብሉስ በቅሊ ይንዕቅ” ትርጉሙ “አህያ የሌለው በቅሎ ይንቃል” ማለት ነው።

ለምን ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ በ10 ዓመታት ውስጥ ይህንን ተመኙ? ሁላችን በመሰለን መንገድ ልንመልስ እንችላለን። ስለሆነም የበኩሌን ሐሳብ ልግለፅ። ኢትዮጵያ በዛን ግዜ የነበራት የደህነት ደርጃ ግምት ውስጥ በማስገባት በ10 ዓመታት ውስጥ ሁሉም ሕብረተሰብ የበኩሉን ቢሰራ። ሁሉም የፖለቲካ ድርጅቶች ከነ ልዩነታቸው ግን ደግሞ ለኢትዮጵያ ዕድገት አንድ ሐይል አንድ ክንድ ሆነው ይሰሩ ይሆናል የሚል ፅኑ ስምነት ስለነበራቸው። ኢትዮጵያ በዛን የምኞት 10 ዓመታት ጦርነት ባይገጥማትም በማለት ይመስለኛል ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ያ የተመኙት። ግን እንደተመኙት አልሆነላቸውም። ለምን?

በሕብረተሰቡ በኩል ብንመለከት በመንግስት መራቤት የሚሰሩ ብዛት ያላቸው ሰዎች በሙስና የተበከሉ በየ የስራ ዘርፉ ይገኛሉ። ሕብረተሰቡ ይህንን በሽታ ለማጥፋት የበኩሉን ድርሻ ሊወጣ አልቻለም። እንዲያውም በሽታው በይበልጥ እንዲስፋፋ በር እየከፈተ ስያስተናግዳቸው ይታያል። ሙስና ደግሞ በጣም ከባድ በሽታ አገርን ወደኋላ የመጎተት ዓቅም ያለው ነው። ይህንን በሽታ በመንግስት ሓይል ብቻ ማጥፋት ከቶ የማይቻል ነገር ነው። ይህንን በሽታ የሚጠፋው በህዝብ ጠንካራ ተሳትፎና ህዝብና መንግስት ለዚህ በሽታ ለማጥፋት አንድ ላይ በመሆን መስራት ቢይችሉ ነው። ኢህአዴግ ሙስናን ለማጥፋት ነገሮችን እየዘየደ እየፈጠረ በሔደበት ቁጥር በህዝቡ በኩል ግን ውጤታማ ስራ አልተሰራም ገና። ብዙ ሰዎች ጉዳያቸው ከሚገባቸው ነገር በላይ እንዲፈጸሙላቸው ሌላውን ወገን ጎድቶ ለመጠቀም ለመንግስት ሰራተኞች በሙስና እንዲበከሉ እያደረጉ ይገኛሉ። በደሃው አገርና መንግስት የሚኖር የመንግስት ሰራተኛ አይቶት የማያውቀውን ገንዘብ እንደሚሰጠው ሲነገረው ባለው የኑሮ ጉስቁልና ምክንያት ሳይወድ ትክክል ነገር ከመስራት መንግስት የሰጠውን ሓላፊነት ከመወጣት ወዲህ ሙስናው ጎራ ይላል። በ10 ዓመታት ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ የተመኙት እንዳይሳካ የሕብረተሰቡ አስተዋፅኦም ቀላል አይደለም።

ሌላው የጠቅላይ ሚኒስትር መለስ የ10 ዓመታት ምኞት እንዳይሳካ ምክንያት የሆነው ተቃዋሚ ድርጅቶች በማንኛው የመንግስት እንቅስቃሴ ዕንቅፋት ሆነው በመገኘታቸው ነው። ሁላችን የምናውቃቸው ምሳሌዎች ማስቀመጥ ይቻላል።

- 1) ስለ ሓይድሮ ኤሌክትሪክ ግድቦች ግንባታ ኢህአዴግ ሊሰራ በሚነሳበት ጊዜ ለዓለም ባንክ መንግስት ብድር በሚጠይቅበት ወቅት ተቃዋሚ ድርጅቶች ብድር እንዳይሰጥ ያ ገንዘብ ኢህአዴግ በሌላ ጉዳዩ ልያውለው ነው እያሉ ግድቦቹን እንዳይሰሩ ለማድረግ የበኩላቸው አድርገዋል።
- 2) መንግስት የሚሰጠውን ዕርዳታ በትክክል ለሚመለከተው ህዝብ ስለማይደርስ መሰጠት የለበትም በማለት ለዕርዳታ ሰጭዎች በተደጋጋሚ አስታውቀዋል።
- 3) ተማሪዎች በሰላም ተምረው ኢትዮጵያ ከደህነት ለመውጣት የበኩላቸው እንዳያደርጉ ባልሆኑ ምክንያቶች አነሳስቶ ለረብሻ ዳርገዋል።
- 4) በብሔርና ብሔረሰቦች በመፈቃቀር የተመሰረተ አንድነት እንዳይኖር እኩልነት የለም። ትግራይ ከሌላው ኢትዮጵያ በይበልጥ ተጠቃሚ ሆናለች። በስልጣን ያሉ ሰዎች የዛን ብሔር ናቸው። ወዘተ እያሉ በኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ቅራኔ እንዲኖር የበኩላቸው እያደረጉ መጥተዋል። ስለዚህ የኢትዮጵያ ህዝብ በቀን ሶሥት ጊዜ እንዳይበላ ተቃዋሚ ድርጅቶች የበኩላቸው ትልቅ ሚና ተጫውተዋል አሁንም ቸዋታው ውስጥ ነው ያሉት ሶሥት ጊዜ በቀን የመብላት ነገር እንዳይረጋገጥ የቻሉትን በማድረግ ይገኛሉ።

ሌላው በኢትዮ-ኤርትራ የተነሳው ጦርነት የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ ወደኋላ እንዲጎተት የራሱን ከባድ አስተዋፅኦ አድርገዋል። እስከ አሁንም በአሸባሪነት እየተሰሩ ያሉትን የበኩላቸው ዕንቅፋት በኢትዮጵያ ኢኮኖሚ ላይ እየጣሉ ይገኛሉ። ጠቅላይ ሚኒስትሩ ምኞታቸው ሲገልፁ ግዜ በመንግስት መስራቤቶች የሚሰሩ ሰዎች በፖለቲካ የሚደራጁ ሓይሎችና መንግስት ሁሉም በአንድነት ለኢትዮጵያ ኢኮኖሚያዊ ዕድገት አንድ ላይ በመሆን ይሰራሉ የሚል ግምት ስለ ነበራቸው ይመስለኛል በ10 ዓመታት ውስጥ የኢትዮጵያ ህዝብ ሶሥት ግዜ በቀን እንዲበላ የተመኙት። ሆኖም ግን ያ ያመኑት የበጋራ ለኢትዮጵያ ኢኮኖሚ ዕድገት መስራት እንዳሰቡት ሳይደረግ ስለቀረ ነው ሶሥት ግዜ በቀን ለመብላት ያልተቻለው።

ተቃዋሚ ድርጅቶች ለምን ጠቅላይ ሚኒስትር የተመኙት ሳይሆን ቀረ? ያንን ለማሳካትስ ድርሻችን ምን ነበረ? ድርሻችን ለምን አልተወጣንም? በዚህ ጉዳይ እኛስ ከመጠየቅ እንቀራለን ወይ ብሎ ራሳቸው መጠየቅ ይገባቸው ነበር። በትክክል በቀን ሶሥት ግዜ አለመመገብ ብያሳስባቸው።

ተቃዋሚ ድርጅቶች ማንኛውም የኢህአዴግ እንቅስቃሴ እንደተቃወሙት ነው። መንግስት ይህንን አልሰራም። ይህንን አላደረገም። ከማለት ውጭ ቁምነገር ሲሰሩ አልታዩም። ኢትዮጵያ የሁሉም ናት። ለኢትዮጵያ ዕድገት ከግለ ሰብ እስከ ድርጅት የበኩላቸውን መወጣት ይገባቸው ነበር። እየታየ ያለውን ግን በተቃራኒው ነው። መንግስት ወደ ማንኛው በተራመደበት አቅጣጫ ዕንቅፋት መሆን ብቻ። ታዲያ መንግስት ዘመቻው ድህነትን ለማጥፋት ብቻ አይደለም ግዜውን ሙሉ በሙሉ የሚያሳልፈው። ያ ዕንቅፋት ለመጥረግም ሌላ ተጨማሪ ግዜና ስራ ያስፈልጋል። ዕንቅፋቱ ባይኖር ኖሮ እንዲያውም ጠቅላይ ሚኒስትሩ ከተመኙት በላይ ኢትዮጵያ ታዲያ ነበር። እንደ ግምቴ ብያንስ ብያንስ አሁን ከደረሰችበት በይበልጥ ታዲያ ነበር። ግን ምን ይደረግ አለመታደል ነው።

ተቃዋሚ ድርጅቶች ውስጣቸውን የመፈተሽና የጎደላቸውን ማየት ቢቻላቸው ኖሮ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ያሉት ለምን አልተሳካም ብሎ መጠየቃቸውን መልሶ ያሳፍራቸው ነበር። ያንን ለማድረግ ግን ተፈጥሮ የላቸውምና ለሰሩት ጥፋት በሌላ ማሳበብ ተፈጥሮአቸው ያስገድዳቸዋል።

ባለፉት የመከራከርያ ነጥቦች የሚመለከት አስተያየት በዚህ ልቋጩውና ወደ ዋናው ለመጻፍ የተነሳሁበት ልግባ።

ምርጫ በሚቀጥሉት ጥቂት ቀናት ይካሄዳል። ይህንን በፊታችን የሚጠበቀው ምርጫ ሰላማዊና የተረጋጋ እንዲሆን የሚመኙ እንደሚኖሩ በተቃራኒ በሰላም እንዳይሳካ ብጥብጥና ረብሻ እንዲኖረውና የተሳካ እንዳይሆን የሚፈልጉም አሉ። እነዚህ ያልተሳካ ምርጫ እንዲሆን የሚመኙት በመደራጀት በውስጥም በውጭም የቻሉትን ያህል ያላቸውን ዓቅም በመጠቀም ሲንቀሳቀሱ ቆይተዋል። በምርጫው ግዜም ይህ የረብሻና ብጥብጥ ስራቸው በይበልጥ ለማከናወን ወደኋላ አይሉም።

እነዚህ ምርጫውን ሰላማዊ እንዳይሆን የሚለፉት እነማን ናቸው? ለምንስ ነው እንዲህ የሚፈልጉት? በዚህ ረብሻ ተጠቃሚና ተጎጂ ማን ይሆናል? ብሎ ማየቱ

በጣም አስፈላጊና ተገቢ ይመስለኛል። ከዚህ በፊት ግን ኢህአዴግ ደሞክራሲያዊ መንግስት ነው ወይ? ኢህአዴግ ቢመረጥ ለኢትዮጵያ ይጠቅማል ወይም ይጎዳል? ለምን? ብለን በመጠየቅ መመለስ ያስፈልገናል። ስለዚህ የበኩሉን አመለካከት ለመስጠት ልሞኩር።

ኢህአዴግ በትጥቅ ትግል ዘመኑ ስለ አሁንዎ ኢትዮጵያ የነበረውን ዓላማ እኔም ታጋይ በነበርኩበት ዘመን ያወቅኩት ነገር ቢኖር ደርግ ከወደቀ በኋላ የሽግግሩን መንግስት በተለያዩ የፖለቲካ ድርጅቶች የተመሰረተ መሆን እንዳለበት። ከዛ ቀጥሎ የሚኖረው መንግስት በህዝብ የተመረጠ መንግስት መሆን እንዳለበት። ኢህአዴግ በምርጫው ቢሸነፍ ለአሸናፊው መንግስትነት ማስረከብ እንዳለበት። የህዝብ ወሳኝነት በተግባር ማሳየት እንደሚኖርበት። የታገለበት ዋናው ዓላማም ህዝብ የስልጣን ባለ ቤት ለማድረግ እንደመሆኑም መጠን ህዝብ የመረጠው መንግስት መሆን እንዳለበት ገና በረሃ በነበርንበት የታመነበትና ለተግባራዊነቱን መስዋዕት የተከፈለበት ጉዳይ ነው። ይህም ባለፉት 18 ዓመታት ታይተዋል በዚህ 19ኛው ዓመትም የሚደገም ይሆናል። ይህንን የኢህአዴግ ዕውነተኛ ዓላማና ባህሪ ነው። ይህንን ባህሪ በምንም መንገድ የማይቀየር የማይሻር የኢህአዴግ ዕውነተኛ መመዘኛ ነው። በማንኛው ጊዜና ቦታ ነባሪና ተፈጻሚ እየሆነ መጥተዋል ወደፊትም ይቀጥላል። ህወሓት ኢህዴን አህዴድ እየፈፀሙት የመጡትና ለዚህ ዓላማ ማሳካት የቆሙ ድርጅቶች ነበሩ በበረሃው የትጥቅ ትግል ዘመናቸው። ኢህ አዴግ መንግስት ከሆነም በኋላ ያ የበረሃ እምነትና ዓላማ በይበልጥ ተግባራዊ እያደረገው መጥተዋል። ታሪክ የመሰከረውም ይህንኑ ነው።

ዴሞክራሲ ምን ማለት ነው? ብዙ ሰዎች ወይም ድርጅቶች በስሕተት እየተረጎሙት የመጡ ይመስለኛል። እንደነሱ ዴሞክራሲን አተረጓጎም በስልጣን ላይ አንድ የፖለቲካ ድርጅት ወይ መሪ ብዙ አለመቆየት። ለሌላው ስልጣን ላልቀመሰ ቦታውን መልቀቅ አድርገው ነው የሚገልፁት። ይህ ባይሆን ግን የሚኖረው መንግስት ዴሞክራሲያዊ ሳይሆን አምባገነን ነው ይሉታል። በዚህ መልኩ የሚተነትኑት ወገኖች ደግሞ ዴሞክራሲያውያን ነን በማለት ዴሞክራሲያውያን ለመምሰል ይሞኩራሉ። ዋናው የዴሞክራሲ ትርጉም ግን ብዙሃን ያመኑትና የወሰኑት መቀበል ነው። በስራ ላይ ማዋል ማለት ነው። በሌላ አነጋገር ጥቂቶች የግድ በብዙሃኑ ስር ሆኖ እነሱ (ጥቂቶቹ) ያላመኑት ግን ብዙሃኑ የፈለጉት መፈፀም ማለት ነው። ስለዚህ አንድ መንግስት ወይም መሪ በምርጫ ብዙ ጊዜ ብያሽንፍና ለ30ና 40 ዓመታት ወይም ከዛ በላይ በስልጣን መቆየቱ እንዴት ነው ዴሞክራሲያዊነት አይደለም አምባገነንነት ነው የሚባለው። ህዝብ የመረጠው መንግስት ወይም መሪ የፈለገውን ያህል ጊዜ በተመረጠበት ስራ መቀጠሉ በትክክል ዴሞክራሲያዊነት ነው።

አምባገነን ሰዎች ወይም ሓይሎች ግን ህዝብ ሳይመርጣቸው ስልጣን ላይ መምጣት የሚፈልጉ ናቸው። ምርጫው ተጭበረበረ እንዲህ ሆነ እያሉ ሰበብ በመፍጠር ያልሆነውን ያልተፈጠረውን ነገር እያመጡ ሌሎችን ማስወንጀል የሚያዘውትሩ ሓይሎች በሙሉ ከመስራት ይልቅ አምባገነን አመለካከት እያራመዱ ግዝያቸውን ይፈጃሉ። ሳይመረጡ ህዝብን በማደናገር በግርግር ስልጣን ይመኛሉ። አምባገነኖች በህዝባቸው እምነት የሚባል ነገር ከቶም የላቸውም። ምኞታቸው ለማሳካት

ከህዝባቸው ጋር አይጠጉም። ይርቃሉ። ህዝብ ጋር ቢቀርቡ ባዶ ሆነው ማሳየት የሚችሉት ነገር እንደሌላቸው በሚገባ ያውቃሉ። ለህዝብ መጥቀም አለመቻላቸው ህዝቡ አይቶ እንደሚይቀበላቸው እርግጠኞች ሆነው ያውቃሉ። ስለዚህ እዛም እዛም እየሔዱ ከባዳ ጋራ ይለማመጣሉ። ስልጣን ለመያዝ ያግዙን ይሆናሉ ከሚለውን ፍላጎት።

የኢህአዴግ ዲሞክራሲያዊነት በምንም መንገድ በጥያቄ ውስጥ መግባት የማይገባውና የሌለበት ጉዳይ ነው። እኔ በዓለማችን የትኛው መንግስት ነው ዲሞክራሲያዊ ተብሎ ብጠየቅ ኢህአዴግ ነው ብሎ እመልሳለሁኝ። ይህንን ያልኩት የማይዋጥላቸው እንዳሉ አውቃለሁኝ። ሓቁ ግን ይህንን ነው።

በኢትዮጵያ ታዳጊ ዲሞክራሲ ጀማሪ ዲሞክራሲ ነው የሚባለው ነገር አለ። ይህ ማለት በኢህአዴግ ያለው ዲሞክራሲ ነው ማለት አይደለም። በተጠቃሚው ህዝብ ገና አልተለመደም። አጠቃቀሙ በሚገባ ገና አልለመደውም ማለት ነው እንጂ በኢህአዴግ ያለው ዲሞክራሲ በዓለማችን አሉ ከሚባሉ ዲሞክራሲያውያን መንግስትታት ትልቁ ስፍራ ያለው በኢህአዴግ እየተሰራበት ያለውን ዲሞክራሲ ነው። በተጠቃሚው ዘንድ ግን ያልተለመደና ገና እንዲለመድ ጊዜ የሚያስፈልገው ነገር መሆኑን የታወቀ ነው። በ18 ዓመታት መለወጥ የነበረበት አይደለም። በዲሞክራሲ ያለው የሕብረተሰቡ አመለካከት እንዲለወጥ ዘንድ ታላቅ ቦታ ካላቸው ነገሮች አንዱ በሕብረተሰቡ በሳላ የፖለቲካ ስራ ማከናወን ነው። በቂ ጊዜ ደግሞ ያስፈልገዋል። ተጠቃሚው ህዝብ ዲሞክራሲ ገና አልለመደውም ገና አጠቃቀሙ ላይ ብዙ ችግሮች አሉ ለማለት ያስቻለኝን በሚቀጥሉት ሁለት ምሳሌዎች ልጥቀስ።

አንድ ጊዜ ከጓደኞቼ እየተጫወትን እያለን አንዱ ያለውን ላካፍላቸዋል። ሰውየው የትግራይ ሰው ነው። ሚስቱ ደግሞ አማራ ነች። ባለፈው የ97ቱ ምርጫ ጊዜ ሚስትየው ወደ ቤተሰቦችዋ አገር ቤት ደውላ “ማንን ልትመርጡ ነው?” ብላ ስትጠይቃቸው “ምን እናደርጋለን ባልሽን እንዳይከፋው ኢህአዴግን እንመርጣለን” አሉዋት ብሎ አጫወተን። ይህ የሚያሳየን አንድ ሰው ሲመርጥ የተሰጠውን መብት ተጠቅሞ ወይም መጠቅም እንዳለበት በመተማመን ሳይሆን እንትና እንዳይከፋው ብሎ እንጂ በትክክል ያመነበት ያንን ብመርጥ ይጠቅመኛል። ያንን ብመርጥ ይጎዳኛል በማለት አይደለም። ይህ የሚያሳየ ደግሞ የራስህን መብት በራስህ መሻር ነው መሆኑ ነው። በኢትዮጵያ ያለው ዲሞክራሲ ጀማሪ ወይም ያላደገ ነው ለማለት የሚያበቃን እንደ እነዚህ ዓይነቶቹ ነገሮች ስናይ ነው።

ሌላው አንድ አንድ ሰዎች አንድ መንግስት ወይም መሪ ብዙ መቆየት የለበትም። አንድ ነገር ለብዙ ጊዜ ማየት ይሰለቻል ሌላ አዲስ ፊት ማየት መልካም ነው። የሚሉት ፍልስፍናም አለ። በስልጣን ላይ ይምጣና እንየው የሚሉ የዛን ወደ ስልጣን የሚመጣው ድርጅት ወይ ግለ ሰብ ማንነት ወይም ዓላማ ሳይሆን የሚያዩት መለወጡን ብቻ ነው የሚፈልጉት። ይህ ዓይነቱ አባባል እዚህ ባለንበት አገርም አውስትራልያም የሚሰማ አባባል ነው። የዲሞክራሲ ተጠቃሚው በሚገባ አለመጠቀም የተጠቃሚው ጉድለት ነው። እና በኢትዮጵያ ያለው ገና ያላደገ ዲሞክራሲ ነው ማለት ተጠቃሚው ራሱን እየገደበው እንጂ ኢህአዴግ ዲሞክራሲያዊ

ካለመሆኑ የመጣ አይደለም። በኢህአዴግ ያለው ዲሞክራሲ ጀማሪ ነው ማለትም አይደለም።

በኢትዮጵያ ውስጥ በአሁኑ ሰዓት ሌላ ድርጅት ቢመረጥ ኢትዮጵያን በክፉኛ ይጎዳታል። የኢህአዴግን መምረጥ ለወደፊት የኢትዮጵያ ዕድገት በጣም ወሳኝ ነው። በዚህ ምርጫ ኢህአዴግን በልጦ መመረጥ የሚችል ድርጅት በበኩሌ አላገኘሁም። ተቃዋሚ ድርጅቶች ስለ ዓላማቸው ስለ ዲሞክራሲያዊነታቸው ለማስተዋወቅ ደፋ ቀና ሲሉ ሰብተዋል። ቀና ደፋ ያሉበት ጉዳዮች ስንመለከት ግን ኢትዮጵያን አለመጥቀሙን በብዙ መንገድ መተንተን ይቻላል። በተግባርም የምናየው ነገር ቢኖር ተቃዋሚዎቹ ዲሞክራሲያውያን አለመሆናቸው ነው። ተቃዋሚዎቹን በሌላ መመዘኛ መንገድ ብንመለከታቸውም ከኢህአዴግ ሌላ ድርጅት ላለመመረጥ ምክንያት እናገኛለን። ዓቅማቸው ብንመለከት ገና ያልበሰሉ እንኳን ኢትዮጵያን ሊመሩ በድርጅት መልክ ጠንካራ ናቸው ለማለት የሚያስፈራ ስጋት ላይ የሚጥል ሁኔታ ላይ ነው የሚገኙት።

አዴፓ ብንወስድ ለምርጫው በሚካሄደው ክርክሮች በተደጋጋሚ አዴፓን በመወከል የቀረበው አቶ ልደቱ አያሌው ነበር። ለምን በተደጋጋሚ አቶ ልደቱ ብቻ? ክርክሩ በእኔ ግምት ሁለት ተልእኮዎች ይኖረዋል። አንደኛው ስለ ድርጅታቸው ዓላማ ማስተዋወቅ። ሁለተኛው ደግሞ የድርጅቱን ሰዎች ማስተዋወቅ ይሆናል። አቶ ልደቱ አያሌው ግን አብዛኛው ክርክር ይዘውት ነበር። ይህንን ደግሞ ከዓቅም ማነስ ይመስለኛል። አዴፓ ካለ አቶ ልደቱ በስተቀር ሌላ ሰው የለውም ለማለት የሚያስችል ይመስለኛል። ሌላው አቶ ልደቱ ያሉት ነገር በግብርና ፖሊሲ ክርክር ላይ ኢህአዴግ እንዳለፉት ክርክሮች እኛን በሚያመጣው ነገር ግዝያችን እንድናሳልፍና ፕሮግራሞችን ሳናስተዋውቅ ግዜ እንድናባክን የምታደርጉት ነገር ደርሰንበታል። ከአሁን በኋላ በእናንተ ዘዴ አንታለልም። ዓይነት ነገር ተናግረዋል። ይህም ከዓቅም ማነስ የሚመጣ አነጋገር ነው። ተቃራኒህ መብለጥ ያለብህ ቀድመህ ነው እንጂ ይህም ጅብ ከሌደ ውሻ ጮሐ ይመስለኛል። በወሳኝ ብዙ አጀንዳዎች ግዜ ካባከኑ ምርጫ ብያሽንፉም በኢትዮጵያ ጉዳይ ዘግይቶ እንደሚገባቸው እየነገሩን ይመስለኛል። በክርክሩ እንዳንቀላፉት በስልጣን ላይም ልያንቀላፉ ነው ማለት ይመስለኛል። ከተናገሩት ሌላ የተገነዘብኩት ነገርም አለ። ከዛን ክርክር በፊት የነበሩ አጀንዳዎች ምን ማለት እንዳለባቸው በትክክል አውቆ የገቡበት አልነበረም ማለት ነው። በዚህ ምክንያት እንጂ ኢህአዴግ በአበጀው ወጥመድ ስለገቡ አልነበረም ብዙ ነገር አንስተው ህዝቡን ለማሳየት ያልሞከሩት። ከግብርና መከራከርያ በኋላ የቀጠለው ክርክርና በግብርና የተካሄደው ክርክር በተሟላ አልተከታተልኩትም። በግብርና ፖሊሲ ቅንጅትም በዛ ያለ ሐሳብ ለመግለፅ የሞከረ ይመስለኛል። ግን ሁሉም አጥጋቢ ትንተናዎች አላቀረቡም። ዓቅም የማነስ ጉዳይ ነው። በዚህ ዓቅም ኢትዮጵያን መምራት እንደማይችሉ በግልፅ እያሳዩን ነው።

ስለ ዲሞክራሲ ሲነሳም መድረክ መውሰድ ይቻላል። በመድረክ ውስጥ አቶ ስየ አብርሃ አቶ ገብሩ አስራት ወ/ሮ አረጋሽ አዳነና ሌሎች የኢህአዴግ ባለስልጣናት ይገኙበታል። ስለ ዲሞክራሲ ሲሰብኩ ታይተዋል። ከላይ እንደገለፅኩት የዲሞክራሲ ዋናና ብቸኛ ትርጉሙ ጥቂቶች በብዙሃን ስር ማለት ነው። የድሮው የኢህአዴግ የአማራር አባላት የአሁኑ የመድረክ አመራሮች በህወሓት በነበሩበት ወቅት በዛን

ግዜ በህወሓት በተፈጠረው ችግር እነዚህ የአሁኑ መድረክ የዛን ግዜ ህወሓት በድምፅ በተሸነፉበት ወቅት በብዙሃኑ አንገዛም ብሎ ያመፁና ለዴሞክራሲ ተገዢ ያልሆኑ እንዴት ለምርጫ እንደቀረቡ አይገባኝም። በዴሞክራሲ እየዘመሩ ይገኛሉ በተግባር ግን ወድቀዋል። ሌላው የቅርብ ግዜ በአንደበታቸው የገለፁልን ዴሞክራሲያውያን አለመሆናቸውን የሚመለከት ቢኖር አቶ ስዩ አብርሃ እኔ በተንቤን ገብሩ አስራት በመቀሌ ካልተመረጥን ምርጫው ተጭበርብረዋል ማለት ነው። ያሉትም ያ ብሽነፍም አልገዛም የሚል ወናቸው ጥንካሬ ሲሰጣቸው ነበር በህዝብ ፊት ደረታቸው ነፍቶ የተናገሩት።

ስለ ተቃዋሚ ድርጅቶች በከፊል ለመጥቀስ የመኮርኩትና ከዚህ በፊት ስዕሩቸው በነበርኩት ጉዳዮች ስመለከትና ስመረምር ተቃዋሚ ድርጅቶች በትክክል መመረጥ አይገባቸውም። ቢመረጡ ጉዳት ነው። ቢመረጡ ኢትዮጵያ አሁን የደረሰችበት ደረጃ በመጠበቅ ዕድገትዋን ለማፋጠን ወደፊት መራመዱን ትታ ወደኋላ በቀጥታ ተመልሳ አደጋ ላይ ትወድቃለች። ወደኋላ ለመመለስ ደግሞ 18 ዓመታት መጠበቅ አያስፈልጋትም። በጣም አጭር ግዜ እንጂ።

በሚደረጉ ክርክሮች ተቃዋሚዎች ግዜ አነሱብን ኢህአዴግ ከእኛ በላይ ለምን ግዜ ተሰጠው ብሎም በቀጥታም በተዘዋዋሪ መንገዶች ሲኮንኑ ታይተዋል። ያ የግዜ ስሌት እንዴት ሊሆን ቻለ? ሳይገባቸው ስለቀረ አይደሉም እንደዛ ያሉት። ኢህአዴግ እንደ መንግስት በፓርላማ ባለው የወምበር ብዛት አንፃር የግዜ ድልድል እንደተደረገ ያውቃሉ። ይህንን ግን አይቀበሉትም። ጥቂቶች በብዙሃን ስር መሆን እንደሚገባቸው አለመቀበል የፈጠረው ነገር ነው። ታዲያ ይህንን አለመቀበል እንዴት ነው ዴሞክራሲያዊነታቸው የሚገልፀው? እንደ እኔ ውስጣቸው ከሚያጋልጡት አንዱ ነገር መሆኑን አውቆ ስለዚህ ጉዳይ ማንሳት አልነበራቸውም። አርቆ የማሰብ ዓቅም ስለሚያንሳቸው ግን ይህንን ብንል ምን ማለት ነው? ህዝብን ማሳመን ይችላል ወይ ብሎ ነገሮች በረቀቀ መንገድ መርምሮ ወደ ህዝብ መቅረብ ነበረባቸው። ህዝብ የሚጠቅም ነገር እንዴት እንፍጠር? ህዝብስ ከእኛ ምን ይጠብቃል ብሎ ትክክለኛው መልስ ማስቀመጥ ነበረባቸው። ያንን እንዳያደርጉ ግን ባህሪያቸው በጣም ነው የሚገድባቸው።

የሚቀጥለው ምርጫ ሰላማዊ ምርጫ እንዳይሆን ብዙ ውጣ ውረድ የሚሉ ሓይሎች በውስጥም በውጭም እንዳሉ የሚታወቅ ነው። እነዚህ ሓይሎች ኢህአዴግ እንዳይመረጥ የሚፈልጉ ሓይሎች ናቸው። እንዲህ የሚሆኑት በቂ ምክንያት አላቸው። ምክንያታቸው ድብቅ አይደለም። ኢህአዴግ ቢመረጥ የስልጣን ዕድሜውን ቢቀጥል እነሱ የፈለጉትን ነገር ማሳካት አይችሉም። እንደፈለጉት ኢትዮጵያን ማዘዝ ኢትዮጵያን መጠቀም አይችሉም። ባለፉት 18 ዓመታት በሚገባ ይህንን ነገር አይተውታል። በኢህአዴግ መንግስት ሁሉም ነገር ከሽፍግቸዋል። ኢህአዴግ በስልጣን በቆየበት ፍላጎታቸው የማሳካቱን በሮች በይበልጥ እየተዘጉ እንደሚሔዱ በሚገባ ተገንዝበውታል። የኢህአዴግ መመረጥ በይበልጥ ውጥረት ውስጥ እየገቡ እንደሚሔዱ ያለፉት 18 ዓመታት አሳይተው አልፈዋል። ኢትዮጵያ ከደህነት ብትወጣ ደግሞ ጉዳያቸው አከተመ ማለት መሆኑን በሚገባ ያውቃሉ። ኢትዮጵያ ከደህነት የምትወጣው በኢህአዴግ መንግስት ብቻ መሆኑንም አምነዋል። ስለዚህ ዓላማቸውና ፍላጎታቸውን ኢህአዴግ በስልጣን እያለ እንኳን በኢትዮጵያ

ውስጥ በአፍሪካም ጭምር በሮች እየተዘገባቸው እንደሚመጡ አይተውታል። ስለዚህ አሁንም እንዳይመረጥ ምርጫው ሰላማዊ እንዳይሆን የተቻላቸውን ያህል መድከም ነገሮችን ማበላሸት ፍላጎታቸውን ለማሳካት ተላላኪዎች ማደራጀትና መቅጠር ይኖርባቸዋል።

ምርጫውን ለማወክ የሚፈልጉት ሓይሎች ስራውን በቀጥታ በእነሱ በኩል አይፈፅሙትም። እሳት ጎርሶ የሚጠብቃቸው እንዳለ ከማናኛውም በላይ ያውቃሉና። ስለዚህ በተላላኪ በኩል ነው ያ ነገር ለማሳካት የሚፈልጉት። እሳት ውስጥ ገብቶ መቃጠል አይደፍሩትምና።

አሁንም ለምርጫው ሰላማዊነት የበኩሉን ዝግጅት ማድረጉን የሚታወቅ ነው። ይህ ማለት ምርጫውን ለማኮላሸት ለሚደረገውን እንቅስቃሴ በሙሉ አስፈላጊ ነው የተባለውን መፍትሔ እንደሚወስድ ከአሁኑ ማወቅ ይቻላል። በዚህ ምርጫን የመረበሽ ጉዳይ በግልም በመደራጀትም ለሚፈፀመው ስራ ተገቢውን ቅጣት መስጠት ተገቢ ይመስለኛል። ይን የአገር ጉዳይ ነው። የህዝቡን መብት አደጋ ላይ የሚጥል ማንኛውም እንቅስቃሴ እንዲቆም የማድረግ ሐላፊነት መንግስት እንዳለው ተገንዝቦ እጅና እግርን መሰብሰብ ያስፈልጋል። አንድ ሰው ወይም ድርጅት መብቱ የሚጠበቅ የብዙሃኑ ወይም የህዝቡን መብት ሲጠብቅ ብቻ ነው። አንድም ግለ ሰብ የመምረጥ መብቱን የሚገፍፍ አካል ቢመጣ መንግስት የግለ ሰቡን የመምረጥ መብት እንዳይገፈፍ በመብት ገፋፊው ግለ ሰብም ሆነ ድርጅት እርምጃ የመውሰድ ሐላፊነት ይኖርበታል። መንግስት ምርጫው ለማደናቀፍ ማንኛውም እንቅስቃሴ ቢፈጠር ያንን የተፈጠረውን ነገር ለመቆጣጠር የሚወስደውን እርምጃ ትክክል ነው ብቻ ሳይሆን ለዲሞክራሲ ከመቆም የሚመጣ ትክክለኛው መፍትሔ ነው። ከሕግ በላይ ለሚሆነው ሁሉ ግለሰብም ሆነ የተደራጀ ሓይል ሕግ የበላይነት ያለበት መሆኑን በሚገባው ቋንቋ እንዲገባው ማድረግ ለኢትዮጵያ ህዝብ ጥቅም ይሆናል። ጥቂቶች እንዳይነዱ ተብሎ ሕግና ህዝብ የሚጎዳበት ምንም ዓይነት ምክንያት አይኖርም። ምን ጊዜም ሕግ የበላይነት እንዲኖረው መንግስት ሐላፊነቱን መወጣት ይኖርበታል።

ሕግ መከበር ያለበት በሁሉም ዘንድ ቢሆንም መንግስት ግን በሕግ አስከባሪነት ታላቁን ስፍራ ይኖርበታል። ምርጫውን ሰላማዊ ለማድረግ በየጊዜው የሚፈጠሩት አዋጆችና ሕጎች የማክበርና የመቀበል የሁሉም ዜጋ ግዴታ ነው። ይህንን ግዴታ ከግለ ሰብ እስከ የተደራጀ ሓይል ግዴታ ይሆናል። ስለዚህ ሁሉም በምርጫው ጊዜ በምርጫው ስፍራ የሚገኙ በሙሉ ሰላማዊ እንዲሆንላቸው ዘንድ ሐላፊነታቸውን መወጣት ይኖርባቸዋል።

በምርጫው ሰላማዊነት ዋና ተጠቃሚ ህዝቡ ነው። ስለሆነ ደግሞ ምርጫው ውጤታማና የተሳካ እንዲሆን ዘንድ ህዝብ የበኩሉን ማድረግ ያለበት ይመስለኛል። በዚህ ጉዳይ ወጣቶች ከማንኛውም የሕብረተሰቡ ክፍል በላይ ምርጫው ሰላማዊ እንዲሆን ጠንክረው መስራት ይኖርባቸዋል። ምክንያቱም የሃገሪቱን ተቀባዮች ናቸውና። ኢትዮጵያ ተቀብለው የማስቆየትና ለሚቀጥለው ትውል የማስተላለፍ ግዴታና ሐላፊነት አለባቸውና። የበለፀገችና ሰላምዋን የተጠበቀች አገር በማድረግ ረገድ ሐላፊነታቸውን በመወጣት ኢትዮጵያን የመጠበቅ ግዴታቸውን ከማንኛው

ግዜ የሚያረጋግጡበት ወቅት በዚህ ምርጫ ይመስለኛል። የዚህን ምርጫ ሐላፊነታቸው ባይወጡ የምርጫው አለማሳካት ወይም መበጣበጥ የመጀመርያ ሰለባ የሚሆኑት ወጣቶቹ ናቸው። ይህንን ቢከሰት ደግሞ በሚቀጥለው ትውልድ ተወቃሽና ባልተረጋጋች አገር ተበዳዮቹ ወጣቶቹ ይሆናሉ።

ከ60ዎቹ ወዲህ ወጣቶች ስለ አገራቸው የከፈሉት መስዋእትና ያካሄዱት ትግል ኢትዮጵያ እንደ አገር እንድትቆይና ትክክለኛው የዕድገት መንገድ እንድትከተል አድርገዋል። የዛን ግዜ ወጣቶች ለሂወታቸው ሳይሳሱ ሂወታቸውን መስዋእት አድርገው ያለፉት ለኢትዮጵያ መልካምና ዕድገት የከፈሉት ዋጋ ነበር ለትግል የበቁት። በዛን ግዜ ከወጣቶቹ የተጠበቀው ሂወታቸው መክፈል ነበር። ወጣቶቹ አገራቸውና ህዝባቸው የጠየቃቸውን ኩሉም ዓይነት መስዋእት ከልብ አምነው መልሰዋል። ጥያቄው ለመመለስ ከባድ ዋጋ ተከፍሎበታል። በአሁኑ ወቅት ያንን ያህል ከባድ ነገር አይጠበቅም ከአሁኑ ወጣቶች። አሁን ከወጣቶቹ የሚጠበቀውን ነገር መመለስ ባይችሉ ግን ከ60ዎቹ ጥያቄ በጣም የከበደ መልስ የሚያስፈልገው ሁኔታዎች መምጣታቸው የማይቀር ነው። ስለዚህ ወጣቶቹ የወደፊት ዕድላቸው መንገድ ማስያዝ የሚኖርባቸው አሁኑ ነው። ይህ አሁን መስራት ያለባቸው ጉዳይ ለወደፊቱ ዕድላቸው ወሳኝ ሚና ያለበት ነው የሚሆነው። ለዚህም ነው ወላጆቻችን ቀድሞ ለመዘጋጀት ታምሞ ከመማቅቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ ያሉት። ትክክለኛ አባባል ነው። ወላጆቻችን ግን በተሟላ መልኩ በተግባር አላሳዩንም። ኢትዮጵያ በተሟላ መንገድ አላስረከቡንም። ለዚህም ነበር የ60ዎቹ ወጣቶች ለትግል የበቁት። እኛም ብንሆን የ60ዎቹ ወጣቶች ተከትለን ለትግል በቃን ታገልን። ያ ዓይነቱ ትግል አሁን አክትመዋል። የአሁኑ ወጣቶች ደግሞ በሰላማዊ መንገድ የተረጋጋች ኢትዮጵያ የማድረግ ሐላፊነታቸው ከማንኛው የሕብረተሰቡ ክፍል በላይ መጫወት ይኖርባቸዋል። እኛ ያላለፍነው የጦርነት ሂወት በወጣቶቹ ዘንድ መደገም እንዳይመጣ የማድረግ ዓቅም ያላቸው ወጣቶቹ የሕብረተሰቡ ክፍል ናቸው።

ረብሻ ሁከት ለማንም አይበጅም። ይህ በሂወት ዘመናችን ያየነው ሐቅ ነው። በተለይ በተለይ ግን ለወጣቱ ክፍል አይበጅም። አንድ አገር ሰላምዋን የሚጠበቅ የሕግ የበላይነት ሲረጋገጥ ብቻ ነው። ይህንን የማረጋገጥ ወሳኝ ሚና የሚጫወተው ደግሞ ወጣቱ ክፍል ነው። መጪውን ምርጫ እንዲከሰት ፈላጊ ሐይሎች ስራውን ማስፈፀም የሚፈልጉት በወጣቱ ክፍል በኩል ነው። ለምን ዓቅሙ ያለው በወጣቱ ላይ ስለሆነ። ስለዚህ የኢትዮጵያ ወጣት የእነዛን ሐይሎች መጠቀም መሆን የለበትም። መንግስት ሕግን የማስከበር ግዴታና ሐላፊነቱን መወጣት ይኖርበታል የተረጋጋች አገር ለማረጋገጥ። ወጣቱ ትውልድ ከመንግስት ጋር በመሆን ኢትዮጵያን መጠበቅ ይኖርበታል። የአገሪቱን ወራሽ ነውና። ገና ከአሁኑ ለችግር ለደህነት ለሁከትና ለስደት እንዳይዳረግ ኢትዮጵያን ከማንኛው ዓይነት ጉዳት መከላከልና መጠበቅ አለበት። ታምሞ ከመማቅቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ ብቸኛው የመጪውን ዕድሉ የመወሰኛ ዘዴና ትክክለኛው ብልሐት ነው። ምርጫውን የመበላሸት አጋጣሚ ይመጣል ከሚል ስጋት የለኝም። ኢህ አዴግ እስካለ ድረስ በጣም ከልብ መተማመን ይቻላል። ወጣቱ እንዳይሳሳት ወጣቱ አደጋ ውስጥ እንዳይገባ ከማለት ነው ከረብሻ የሚመጣውን ጉዳት ለማሳየት የመኮርኩት።

በምርጫው ተወዳዳሪ ድርጅቶችም ቢሆኑ የፊታችን ምርጫ ሰላማዊ የማድረግ ግዴታቸው መዘንጋት አይገባቸውም። እንደ 97ቱ ሁከት ማንሳት በሁከተኞች ላይ የሚመጣውን ጉዳት ከአሁኑ መገመት ተገቢ ነው። በምርጫው ውጤት ደስተኞች ባይሆኑ ሕጋዊ በሆነ መንገድ ጉዳያቸው ማየት እንጂ ብጥብጥ ማንሳትና መጫር ለኢትዮጵያ ህዝብም ሆነ ለእነሱ የሚበጀው ፋይዳ አይኖርም። በኢትዮጵያ ውስጥ ያንን ዓይነት ነገር ፋሺኑ አልፎበታል። በአሁኑ ኢትዮጵያ ሁሉም ነገር በሕጋዊ መንገድ መፍትሔ ማበጀት በተቻለበት ጊዜ ሁከትና ረብሻ ከመጠን በላይ ጉዳት ብቻ ነው ውጤቱ። ኢትዮጵያ ለሁሉም ዓይነት ሰላማዊ ትግል ማስተናገድ ትችላለች። ከሰላማዊ መንገድ ባሻገር ማስተናገድ ግን በኢትዮጵያ ምድር ከንቱ ድካም ብቻ ነው የሚሆነው። በ97ቱ ምርጫ ለተከሰተው ረብሻ አስተባባሪዎችና ፈፃሚና አስፈፃሚዎች መንግስት በይቅርታ አይቶ ተገቢ መፍትሔ ሰጥቶበታል። ያንን ዓይነት መፍትሔ ግን ከአሁን በኋላ በበኩሌ የሚደገም አይመስለኝም። መደገሙንም በኢትዮጵያ ህዝብ በደል መፈፀም ይመስለኛል። ከመንግስት ያንን ዓይነት ነገር እንደማይደገም የሚያሳዩ ነገሮች ስንከታተል ቆተናል። ያከተመበት ነገር ነው ማለት ነው። ስለዚህ ተቃዋሚ ድርጅቶች ከእነዛ 97ቱ ዓይነት አስቀያሚ ስራ መቆጠብ ይጠበቃቸዋል። ያንን ባያደርጉ የሚገጥማቸውን ከአሁኑ መገንዘብ ሳያስፈልጋቸው አይቀርም። ታምሞ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ ተገቢና ተወዳዳሪ የማይገኝለት የወደፊቱ መፍትሔ ይመስለኛል።

በውጭ በተለያዩ የዓለማችን ክፍል የምንገኘው ኢትዮጵያውያን ሰላማዊ ምርጫ በኢትዮጵያ አገራችን እንዲደረግም ሐላፊነታችን መወጣት ይኖርብናል። በተለያዩ አጋጣሚዎች በኢትዮጵያ ውስጥ ሁከት እንዲኖር የሚያስችሉ ብዙ ነገሮች ከኢትዮጵያው ውጭ በሚኖሩት ኢትዮጵያውያን ሲሰሩ ቆይተዋል። አሁንም ይህንን ምርጫ ሰላማዊ እንዳይሆን የተቻላቸውን ያህል እያደረጉ ይገኛሉ። በተለይ ጊዜና መድረክ የከዳቸው የደርግ የኢህአፓ የመኢሶን ታጋዮች የነበሩ ሰዎች እንደ አዲስ በሌላ ስም ተጠምቀው ሽርጉድ ውስጥ ከገቡ በጣም ቆይተዋል።

ብዙ ሙሁራን ኢትዮጵያውያን በተማሩት አገራቸውን መጥቀም ሲገባቸው አገራቸውን እየነዱ ይገኛሉ። ይህንን ዓይነት አስነዋሪ ስራ ማቆም ያለባቸው ይመስለኛል። ስልጣን የማግኘት ፍላጎታቸውን ከንቱ ድካም መሆኑን ቀድሞ ማየት መቻል ነበረባቸው። ኢትዮጵያን ማገዝ ኢትዮጵያን ማሳደግ በሚችሉበት መንገድ ቢመጡ ኢትዮጵያ እጅግን ዘርግታ ትቀበላቸዋለች። ኢትዮጵያ ከምሁራኑ የምትፈልገው ያንን ብቻ ነው። በሌላ መልኩ ግን ፈቃደኛ አለመሆንን ከአሁኑ ማወቅ ይገባቸዋል። የሰው ልጅ ዕድሜ ልኩ እየተሳሳተ አይኖርም ጤነኛ አእምሮ ካለው። የእኛ ምሁራን ግን በስሕተት ውስጥ እንደተዘፈቁ መውጣት አቅታቸው ለብዙ ዓመታት እዛው ውስጥ ይኖራሉ። ከአሁን በኋላ የመውጣታቸው ጉዳይም አጠራጣሪ ነው። ዕድላቸው ነውና በዛን በማይሆነው ነገር ተስፋን ሰንቀው እስከ ዘመነ ሂወታቸው መጨረሻ መቆየት ብቻ ነው ዕጣቸው። ይህ በእውነት መረገም ነው።

ሌላውን ያልተማረ ህዝብ የሙሁራኑ ተከታይ ሙሁራኑ የሚሰብኩት ነገር ይፈፀማል በማለት ሙሁራኑ ለጠየቁት ገንዘብ ለራሱ ሳይጠግብ ኑሮውን ሳያሻሽል የቻለውን ብቻ ሳይሆን ሙሁራኑ የጠየቁት ይሰጣል። በማያውቀው ነገር እነሱን ተከትሎ

በማይጨበጠው ሐሳብ ይበራል። የት ነው ማረፊያ ብትለው ግን በምንም ተአምር አያውቀውም። ቤተሰቦችህን እንዲጨፈጨፉ ገንዘብ አዋጣ ሲሉት መስጠት ብቻ ነው የሚያውቀው። ምሁራኑ ሰርተው ማግኘት የማይችሉት ገንዘብ በሚስኪኑ ህዝብ ገንዘብ ይንደላቀቃሉ። ይህ ህዝብ ከአንቀላፋብት ነቅቶ ነገሮችን መመርመር ያስፈልገዋል። ከጠላቶቹ ጋራ አብሮ መኖሩ ቆይቶ እንደሚጎዳው ከአሁኑ ማወቅ ይኖርበታል። ኋላ ከእንቅልፍ ሲባንን ግዜ ወይ እኔ እነዚህ ደደቦች ተጫወቱብኝ አታለሉኝ ከማለት ገና ከአሁኑ ታምሞ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ ያስፈልጋል። በውጭ የምንገኘው ኢትዮጵያውያን ኢትዮጵያን ከሚጎዳ ህዝባችን ስቃይ ውስጥ ከሚዳርግ ነገር መቆጠብ ይኖርብናል። ኢትዮጵያ ከየትም የዓለማችን አቅጣጫ እንጠብቃት። አንካዳት እናታችን ናትና። ኢትዮጵያውኑታችን በትውልዳችን ብቻ ሳይሆን በተግባርም ጭምር ማረጋገጥ ያለብን ይመስለኛል።

ከምርጫ በፊት በሌላ አጋጣሚ ካልተገናኘን ሰላማዊና የተረጋጋ ምርጫ እንዲሆንልን ከልብ እመኛለሁ።

ሃይለ (ተጋዳላይ) gedliweyn@yahoo.com

ከአውስትራልያ